

Diervriendelijk maaien is niet zo moeilijk

© SHUTTERSTOCK.COM

De lente is in het land en het gras groeit. Binnenkort mogen ook de maaimachines weer van stal. Bij de eerste maaibeurten is het goed dat we ons als landbouwers nog eens afvragen hoe we die uitvoeren. Voor de dieren die zich in het gras verschuilen, kan het immers een groot verschil uitmaken hoe we dit aanpakken. Daarom doen we een oproep om, waar mogelijk, de maaimethode zo aan te passen dat allerlei dieren een eerlijke kans krijgen om de maaibeurt te overleven.

Bart Vleeschouwers

Voor een aantal diersoorten zijn de eerste maaibeurten van het jaar steeds een levensgevaarlijk moment. We denken dan vooral aan hazen en konijnen, maar ook aan patrijzen en fazanten. Ook andere graslandbroeders, zoals onder meer de kievit, komen in de problemen als we niet een beetje uitkijken bij het maaien van onze graslanden. Een reekalf dat dodelijk verwond wordt door een

maaimachine, moet zelfs de hardste cynicus toch pijn doen.

Het feit dat de moderne maaimachines het mogelijk maken om veel sneller te rijden bij het maaien, verhoogt daarenboven nog het risico op slachtoffers. Daarom willen we iedereen die binnenkort weer gras gaat maaien (of er al volop mee bezig is) oproepen om de nodige maatregelen te treffen om onnodig dierenleed te vermijden.

Bovendien wil je geen dode dieren in de graskuil. Dat geeft vervuiling en een risico op botulisme, wat we best kunnen missen.

Maai van binnen naar buiten

Het belangrijkste principe is eenvoudig. Het komt eropaan om zo veel mogelijk van binnen naar buiten te maaien. We geven in enkele tekeningen graag weer hoe je dit kunt doen zonder verlies aan opbrengst of te veel extra werk. Door in het midden van het perceel te beginnen, krijgen dieren de kans om weg te vluchten naar de buitenkant en de omgevende percelen. Als je van buiten naar binnen werkt, zullen dieren immers de neiging hebben om zich steeds meer in het overblijvende stuk gras te verschuilen. Ze geraken dan vaak niet weg als het laatste stuk wordt aangevat. Iets vergelijkbaars is het

maaien van drie kanten, waarbij een opening blijft in de ontsnappingsrichting (zie tekeningen).

Een technische oplossing kan ook het gebruik van een wildredder zijn. Die bestaat meestal uit enkele kettingen die voor de maaibalk bevestigd zijn en het wild aantikken, zodat het op de vlucht slaat. Vaak worden er ook luidsprekertjes gebruikt om het wild op te schrikken.

Nesten van weidebroeders blijven echter wel moeilijk. Als je weet dat er dergelijke nesten zijn, kun je die het best vooraf markeren en ze bij het maaien vermijden. Dit is misschien behoorlijk arbeidsintensief, maar het levert toch ook heel wat voldoening op om jong leven een kans te geven om zich te ontwikkelen.

De laatste jaren werden er ook al heel wat testen gedaan met het inzetten van drones om in grasland nesten te ontdekken (en eventueel zelfs reekalveren). Opgelet, je mag niet zomaar met een drone met infraroodcamera aan de slag. Er is een uitgebreide wetgeving die dit reguleert. Je kunt hiervoor misschien samenwerken met iemand die een brevet heeft of met de wilbbeheer-eenheid of de plaatselijke milieuvereniging.

Begrazen is ook mogelijk

Wie grasland heeft waarin heel wat wild zijn toevlucht zoekt, kan er ook voor opteren om het perceel te laten begrazen en het niet te maaien. Dat is natuurlijk niet altijd en overal evident, zeker niet omdat men er toch steeds meer voor kiest om de runderen het hele jaar door op stal te houden. Het is

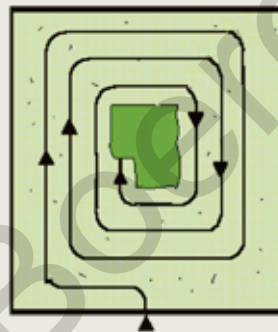
Tref de nodige maatregelen om onnodig dierenleed te vermijden.

ook niet handig als veel grasland te ver van de hoeve ligt. Wie toch opteert voor buitenbegrazing, kan de wildrijkste percelen daar misschien voor bestemmen. Runderen of schapen zullen niet zomaar tegen hoge snelheid door het perceel razen zoals moderne maaimachines. En met de huidige bredere maaimachines heeft het wild nog

veel minder kans om te ontkomen. Grazers geven de aanwezige fauna de kans om even uit de weg te gaan. De weidevogels zullen zich trouwens wel laten horen als een koe of schaap te dicht in de buurt van het nest komt. Het blijft natuurlijk altijd de vrije keuze van de boer om een perceel te maaien of te laten begrazen. ▶

Verkeerde manier van maaien

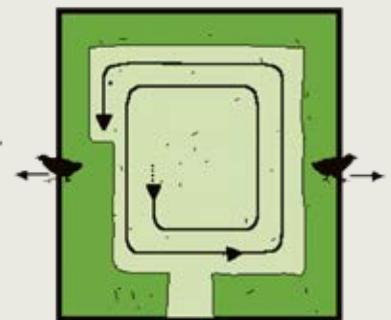
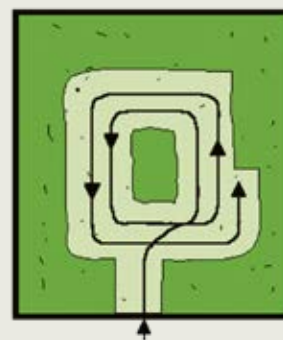

Dit is de klassieke manier van maaien. Maar als je van buiten naar binnen werkt, zullen dieren de neiging hebben om zich steeds meer in het overblijvende stuk gras te verschuilen. Ze geraken dan vaak niet weg als het laatste stuk wordt aangevat.

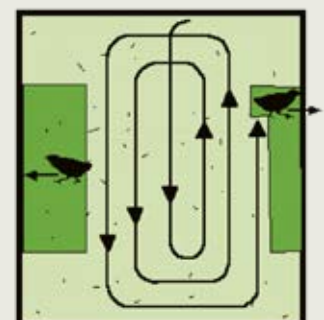
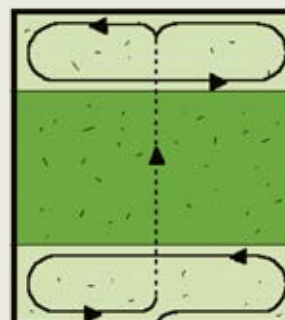

Zo doe je het beter

Soms kan het nuttig zijn om in het midden een klein eilandje te laten, zodat je gemakkelijker kunt draaien in het begin.

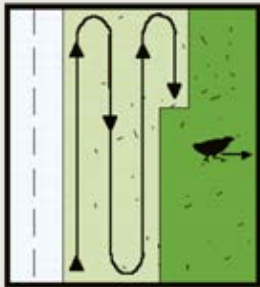

Het kan nuttig zijn om eerst de beide kopeinden te maaien, zodat je langere stukken rechtdoor kunt rijden, maar begin ook hier in het midden.

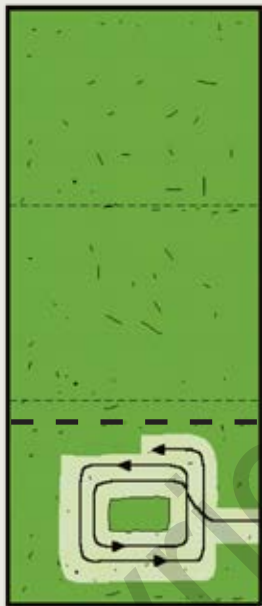

Tip 1

Voor een perceel langs de straat is het aangewezen om vanaf de straat naar de andere kant te werken. Daardoor vlucht het wild niet weg naar de straat.

Tip 2

Bij zeer grote percelen, zeker de lange, kan het nuttig zijn om deze op te delen in blokken en blok per blok te maaien.

Reekalveren zijn uitzondering

Iedereen die af en toe eens op wandel gaat in de natuur weet dat het reeënbestand de laatste jaren behoorlijk is toegenomen. Daarom is de kans reëel dat er in het voorjaar reekalveren in een graslandperceel liggen. In tegenstelling tot de meeste andere dieren zal een

reekalf niet uit zichzelf wegrekken als er gevaar dreigt. Het houdt zich doodstil totdat de moeder terugkomt, en dat loopt dan vaak fataal af. De maaier merkt de aanwezigheid van het reekalf immers meestal te laat op, met alle gevolgen van dien.

Daarom raden specialisten aan om percelen waarin men reeën vermoedt de dag voordien al eens te checken of ze te laten nakijken door iemand van bijvoorbeeld een plaatselijke natuurvereniging. Je kunt ook de wildbeheereenheid inschakelen. De jager kan met zijn hond kort voor het maaien al eens door het perceel lopen. Dat zal al heel wat wild op de vlucht jagen. Je kunt ook een aantal hoge stokken met vlaggen of plastic zakken verspreid in het perceel zetten, zodat de reegeit haar jong niet verstopt in het gras maar in een naburig bos (perceel) of ergens in een ruigte. Een algemene regel is trouwens dat, als je toch nog een reekalf tegenkomt, je dit niet met de blote hand mag vastpakken om het te verplaatsen, maar enkel met een grote pluk gras. De geur van de mens zal er immers voor zorgen dat de reegeit haar kalf zal verstoten, waardoor het jong een zekere dood door verhongering te wachten staat.

Boerenbond werkt mee aan bewustmaking

Boerenbond is in verschillende regio's betrokken in projecten die inzetten op het ondersteunen van allerlei wildsoorten. Zo werken we onder meer vaak samen met agrobiocentrum Eco², dat in samenwerking met lokale landbouwers meerdere van dergelijke projecten uitvoert. Een voorbeeld is het Europese project *Partridge*, waarin wordt samengewerkt met partners over heel Noordwest-Europa om de achteruitgang van de patrijs tegen te gaan. Ook in verschillende andere projecten zijn medewerkers van Boerenbond betrokken.

We merken daarnaast ook dat steeds meer landbouwers beheerovereenkomsten afsluiten. Dit jaar alleen al gaat het om 3800 landbouwers voor bijna 13.000 ha. Een groot gedeelte van deze overeenkomsten zijn precies gericht op de bescherming van diersoorten. ■

In veel projecten zijn medewerkers van Boerenbond betrokken.

De kans is reëel dat er in het voorjaar reekalveren in een graslandperceel liggen.